

KEDUMSBLADET

Nr 2 2021

Dennis Adler och Ingemar Larsson planerar reparationen av framsidan på föreningshuset

Nu är vi på gång igen!

Spela boules måndagar kl.14

Ta med fika. Vi har fått två nya fina bänkar och ett bord. Kommunen skall också lägga stenplattor så att fikabordet stå stadigt (och det blir lättare att klippa gräset !)

Ruth Fridner

Årsmöte

**Arentorps Intresse-
och byggnadsförening**

onsdag 16 juni

kl 18.30

**vid grillplatsen vid
hockeyrinken.**

Vi bjuder på fika!

Välkomna!

ÅRSMÖTE

**SÖDRA KEDUMS
HEMBYGDSPÖRENING**

**21 JUNI VID GRILLPLATSEN VID
HOCKEYRINKEN**

KL 18:00 ÅRSMÖTESFÖRHÄNDLINGAR

KL 18:30 BYGDEVÄNDRING

TA MED FIKA OCH EV EN STOL

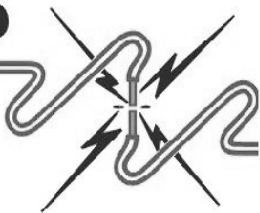
VÄLKOMNA!

Läs mer på nästa sida

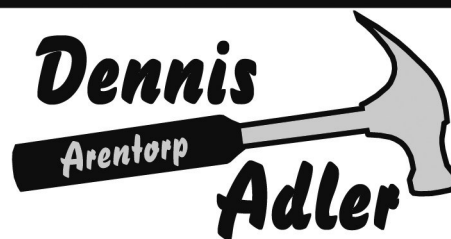
Karlbergs

EL Arentorp

0512-13090

Nu även plåtbleck och beslag!

Byggfirma 0705-563499

BERGSLIDENS SERVICE

Reparationer av traktorer, grävmaskiner, bilar
+ diverse uppdrag inom reparationer

0705-513423

Jan-Åke Wiktorsson

TJ:s Gräv & Markservice

0706-740555 0512-13294

Grävning & Betongbilning med minigrävare.

www.tjsgräv.se

BYGGNADSFIRMA ÖRJAN JOHANSSON

070-783 82 57

ENEKULLA

Städ & Service

Gunnel Svensson
Telenr: 0725-33 00 34

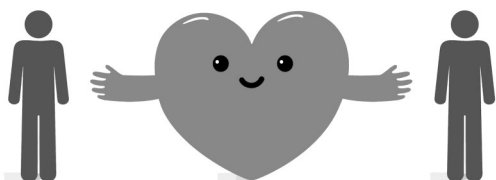
gunnel@enekullastadochservice.se
www.enekullastadochservice.se

Redovisnings- Konsulterna

i Skaraborg AB

Gradgatan 2, 534 50 VARA, Tel. 0512-74 66 10,
Södra Vägen 9A, 465 31 NOSSEBRO, 0512-505 00,
www.red-kon.se

**Kom ihåg att
avstånd = omtanke**

Kedumsbladet

ges ut i samarbete mellan intresseföreningen, hembygdsföreningen och sportklubben.

Den ges ut med fyra nummer per år sedan 2006.

Planerad utgivning 2021:

vecka 6, 22, 36 och 47.

(oftast lördag eller söndag, aktuell vecka)

Bidrag lämnas till Kerstin Larsson, tel 0709-180903 eller mejlas till Kedumsbladet@arentorp.com senast en vecka innan utgivningen, gärna tidigare!

Annonser i Kedumsbladet, 100 kr/nummer

Där inget annat anges står Kerstin Larsson för text och bild.

Alla Kedumsblad finns att läsa på hemsidan

www.arentorp.com

S KEDUMS
HEMBYGDSFÖRENING

Välkommen till hembygdsförenings årsmöte som i år kommer att hållas utomhus, så vi hoppas på fint väder!

Vi börjar med årsmötesförhandlingarna kl 18:00. De brukar vara klara på ca en kvart, men för att ev fler ska kunna ansluta startar vi vandringen kl 18:30.

Vi tänker oss att gå runt gatorna väster om Storegårdsvägen. Beroende på väder och intresse får vi se vilka gator vi går, innan vi är tillbaka vid rinken och där dricker vårt medhavda kaffe.

Det vi kommer att prata om på vandringen är vilka verksamheter eller affärer som funnits här förr och kanske vilka namn villorna hade innan det blev gatunamn o nummer.

Vi kommer inte att titta efter oputsade fönster eller orensade rabatter utan är glada om många vill komma och vara med. Som vanligt lånar vi en bärbar högtalare så att alla kan höra utan att vi behöver tränga ihop oss.

Välkomna!

KRYSSET

Vågrätt	Lodrätt
1 Länd	1 Går upp och ned
4 Polska	2 Fredrik Nelanders
7 Blänkare	3 Adelsätt
9 Senior	4 Carpe...
11 Var musketörerna	5 Mat för hyenor
12 Väderstreck	6 Pardon
13 Petra Marklund	10 Är stor och stark
16 Se i bibeln	12 100 år
17 Förtryck	14 Från mus
18 Lejdaren	15 Stäv
22 i i i	18 Galler
23 Först i augusti	19 I grytan på julbordet
24 Skydd	20 Gudinna
25 Råsocker	21 I jäns
27 Molar	25 Förenade Nationerna
28 Finmalet	26 Okänd

S	O	M	M	A	R	T	I	D
V	R	Å		M		R	E	A
E		N	A	T	T	I		N
N	Y	S	S		A	M	O	S
S	R		P	U	B		B	B
K	A	M	E		B	U	S	A
A		A	N	D	E	N		N
R	Ö	K		E		D	R	A
	B	E	L	L	M	A	N	

Lös krysset och lämna det i postlådan vid Föreningshuset senast den 22/8
Tre vinnare får två skraplotter var.

Vinnare:
Solveig Sundström
Bo Fredriksson
Cecilia Hedvall

Södra Kedums kyrka

Pilgrimsvandringar

Tisdagar kl 18.00 Varje vandring är ca 2 km.

Ta med en enkel fika. Samling på respektive parkering.

1/6 Vedums kyrka

8/6 Longs kyrka

15/6 Fyrunga kyrka

22/6 Sparlösa kyrka

29/6 Öttums kyrka

Efter varje vandring erbjuds en aftonbön i kyrkan

Välkommen på en längre pilgrimsvandring!

Söndagen 22 augusti går vi ca 8 km.

Vi samlas 9.00 i Edsvära kyrka där vi inleder med en kort morgonbön. Under vandringen gör vi flera stopp och på ett av dem firar vi en enkel mässa.

Var och en tar med sig mat för dagen.

Vi räknar med att vara tillbaka vid Edsvära kyrka ca 15.00-16.00

För mer info ring Solveig Sundström 0733-73 30 13 eller Maria Claesson 0733-73 30 10

1		2	3		4	5		6
		7		8				
9	10		11				12	
13		14				15		
	16					17		
18			19		20			21
22			23				24	
		25				26		
27					28			

Namn:.....

Tele:.....

TORPA SMÅSKOLA OCH ANNA ENANDER

I gillestugan, som det hette på ritningen till vårt Myresjöhus, byggt 1969, står det gamla orgelharmoniet från Torpa småskola. Där började jag mitt första skolår 1950, men fick bara gå där ett läsår. Vid vårterminens utgång 1951 (70 år sedan) lades skolan ned. Lärarinnan hette Anna Enander, och hon var den enda som tjänstgjorde där. Skolan byggdes 1918 på grund av allt större barnkullar och omfattade de två första skolåren. Hur fördelningen av barn till småskolorna i Arentorp och Torpa gjordes, vet jag inte.

Torpa skola 1951. Foto: Ester Ehn i Kedumsboken

Inskrivningdag i maj 1950

Vid den här tiden skrevs man in i skolan en dag i slutet på maj. Klädd i den bästa kostymen, med kortbyxor och kavaj (sydd av skräddaren Mårten Lindberg i Stallberg, som faktiskt satt på bordet och sydde!) och skolmössa, fortfarande utan klassbeteckning, förevigade mor sin yngste son denna remarkabla dag med sin lådkamera. Jag står på bilden mitt framför skolan. Den skulle annars ha skymtats vid trädranden i bakgrunden. När jag skrevs in, talade fader Mårten om, att "heern" kunde spela också. Så på nämnda orgel spelade jag då Din klara sol går åter upp, fullständigt omedveten om att detta var en länk till mitt framtida yrke. Anna Enander var född i Ljushults socken utanför Borås 1890. Hennes far Edvard var småbrukare och målare. Under en förfärlig februarimånad 1894 miste hon först sin far i hjärtinfarkt och bara några veckor senare en ettårig lillasyster, som välte skällhett vatten över sig. Anna hade också en äldre bror Carl, som i unga år flyttade till Borås. Var Anna utbildade sig till småskollärläroinna vet jag inte.

Jag minns inte så mycket från mitt första skolår. En rast råkade Olle Granath träffa mitt ena öga med en bandyball. Det gjorde ont, men det var inte avsiktligt. Jag var inte det minsta arg på honom, så det kändes väldigt fel när Olle tvingades be mig om förlåtelse. En annan rast kom far med häst och timmerlass på vägen. Jag sprang och mötte honom och åkte på lasset. Detta meddelades naturligtvis till fröken, och så fick jag bannor. Jag har också för mig att vi skickade brev till Farbror Sven och Barnens Brevlåda, och att skolradio var spännande.

Efter sin pensionering flyttade Anna Enander till Borås, men när Enekulla blev tomt i slutet av 1950-talet vistades hon där på somrarna. Orgeln från Torpa skola var hennes egen, och den hade hon på Enekulla. När jag hälsade på henne, ville hon alltid att jag skulle spela för henne.

Efter Lars död avstyckade jag tomten och sålde husen på Enekulla. Anna hade då hunnit bli 94 år, så det var inga problem för henne att avsluta somrarna på Enekulla. Då fick jag orgeln av henne.

Anna dog i februari 1990, nära 100 år gammal. Från hennes sista årskurs i Torpa deltog Per-Olof Åhlvik och jag i begravningstjänsten.

Anna Enander med sin bror Carl vid kaffebordet hemma i Lunnagården omkr. 1960

Arentorps föreningshus

1945 byggdes föreningshuset i Arentorp. En byggnadsförening hade bildats och man köpte en virkestork i Sollebrunn som fraktades med tåg till Arentorp. Järnvägen mellan Tumleberg och Arentorp gick ju nedanför backen, så tåget stannade där så att virket kunde lastas av. Sedan byggdes det upp igen, helt ideellt.

Efter tio år, 1955, gjordes den första tillbyggnaden. Samlingssalen blev större, ett biblioteksrum byggdes till och köket flyttades till källaren! Vid nästa tillbyggnad, 1972 flyttade köket upp igen och ännu en sal på ca 50 cm² byggdes till.

Foto i S Kedumsboken Anders Andersson 1974

1982 var det dags för nästa stora ombyggnad då man byggde till 3 meter på östra sidan och entrén gjordes om med nya toaletter, ny el mm. Någon gång på 90-talet byggdes köket ut till nuvarande storlek.

Tidigare i år fick insidan av föreningshuset en uppfräschning, väggarna blev målade och golvet slipat mm. Nu är det utsidans tur och arbetet med att byta brädfodring och fönster är igång.

När brädfodringen byttes ut såg man tydliga spår efter hur huset tidigare sett ut.

Rally o tipspromenad

Trots speciella omständigheter i och med restriktioner under pandemin så har aktivitetsgruppen i Intresseföreningen anordnat lite aktiviteter. Man kan ju se det som än mer viktigt nu när så få saker är tillåtna.

21/3 anordnades ett bilrally i samma anda som under hösten då man åker en angiven sträcka och svarar på frågor om platser man passerar, håller utkik efter vissa angivna ting och fotograferar dessa samt svarar på andra klurigheter. Efter starten vid Föreningshuset så gick turen över Bitterna, Larv och Kedumsberget. På Raggården fanns fika att köpa samt en station där man fick längden på sin bil uppmätt. En av frågorna var just om man kunde gissa sig till exakta längden på sin bil. Även denna gång imponerade några deltagare med att veta exakta svaret. Det var 75 startande fordon med glada deltagare denna söndag.

Temat Coronasäkra aktiviteter fortsatte sedan då tipspromenad har anordnats vid två tillfällen: 1-5 april samt 13-23 maj. Vi dessa två tillfällen så var det 98 respektive 65 startande som valde att gå.

Aktivitetsgruppen tackar så hjärtligt alla som väljer att delta!

Therese Adler

Arkeologisk förundersökning

Planer finns på att bygga en obemannad butik här i Arentorp! Det ser vi fram emot. Eftersom det tidigare gjorts fornyfynd i området där etableringen planeras, var man skyldig att göra en arkeologisk förundersökning innan bygget sätts igång.

När cykelvägen byggdes 1983 gjordes flera arkeologiska fynd. Man fann spår efter ett gravfält, boplatser och blästplats. En blästplats är ett område med minst två lämningar efter järnframställning. Fynden daterades till olika åldrar. Brandgravarna tros vara från vikingatid-medeltid (ca 900-1100 e. Kr) En kokgrop som ansågs tillhöra boplatserna daterades till förromersk/romersk järnålder (ca 100 f Kr– 100 e. Kr). En slagggrop, alltså rester efter järnframställning, daterades till medeltid (ca 1200-1300 e Kr).

Den förundersökningen som gjordes i mars i år visade spår efter järnframställning, 4 kolningsgropar som innehöll bitar av slagg hittades, troligen från medeltiden, dessutom spår av härdar och några gropar.

Tanken är ändå lite svindlande, att det finns spår efter människor som bodde och levde här 2000 år före oss! Undrar vilka spår man kommer att hitta efter oss om 2000 år?

Kerstin

Örjans fotbollskronika

ÄNTLIGEN!

Ja, det kan man verkligen säga om att fotbollsmatcherna får dra igång igen.

FHM och regeringen har ju börjat och lätta en del på restriktionerna som varit under den pågående pandemin. Ungdomsmatcherna kom igång redan 1 maj och nu är det även dags för seniorfotbollen. Fr o m 1/6 får seniorlagen också börja spela träningsmatcher och i mitten på juni kommer även seriespelet igång. Även publikmässigt har restriktionerna lättat och under juni får det tas in 100 personer som får titta på matcher. Sedan får 300 personer komma in efter 1/7.

Publikantalet beror lite på hur mycket grönytor det finns runt fotbollsplanerna, men både Almesåsen och Kedumsvallen klarar dom kraven.

Damerna spelar två matcher före seriestart. Nu på söndag 6/6 kommer Sil på besök till Almesåsen och kommande lördag 12/6 möter man Vänersborgs FK borta. Seriestarten sker sedan 19/6 borta mot Götene FK och hemmapremiären är fredag 2/7 mot Mariedal från Borås.

Herrarna spelade sin första match i onsdags mot Herrljunga på Almesåsen. Dessutom möter man Trässberg borta måndag 7/6 och ett kombinerat Vara A/U måndag 14/6 på Kedumsvallen.

Seriestarten är veckan efter midsommar då man först tar sig an Sollebrunn borta på tisdagen och därefter hemmapremiär, i ett prestigeladdat derby mot Levene/Skogslund, lördag 3/7 på Almesåsen.

Hoppas det är många som är sugna på att få titta på lite lokalfotboll igen och att vi får se Er på matcher igen.

Örjan

Damlagets seriematcher

Lö 19/6	15.00	Götene FK	borta
Fr 2/7	19.00	Mariedal	Almesåsen
Sö 15/8	16.00	Skultorp	Almesåsen
Lö 21/8	14.00	Sil	borta
Sö 29/8	16.00	Mariestad	Almesåsen
Sö 5/9	18.00	Falköping	borta
Lö 11/9	17.00	Frisco	borta
Sö 19/9	16.00	Vinninga	Kedumsvallen
Fr 24/9	19.00	Alingsås KIK	borta
Sö 3/10	16.00	S Ving/Timmele	Kedumsvallen
Lö 9/10	14.00	Värsås	borta

Herrlagets seriematcher

Ti 29/6	19.00	Sollebrunn	borta
Lö 3/7	15.00	Levene/Skogslund	Almesåsen
Fr 13/8	19.00	Vedum	borta
Ti 17/8	18.45	Alvhem	Almesåsen
Lö 21/8	15.00	Tråvad/Larv	borta
Lö 28/8	15.00	Trollh FF	Kedumsvallen
Fr 3/9	18.15	Åsaka	borta
Sö 12/9	12.00	Hjärtum	Kedumsvallen
Lö 18/9	12.00	Elmer/Fåglum	borta
Sö 25/9	12.00	St Mellby	Kedumsvallen
Lö 2/10	15.00	Lödöse/Nygård	borta

7			6		4			3
	2		1		5		4	
		3				2		
		6	7		9	1		
4								5
		7	8		2	4		
		1				5		
	6		5		3		8	
5			2		6			9

Tumleberg - Mossar missar minsann INTE målet!

Tumleberg är, som få i området kan ha undgått, stolt värd för den naturtyp som kallas mosse i form av den vackra Hjortemossen. Har du inte redan varit där, så ta en promenad när du har tillfälle!

Runt Hjortemossen har tankarna spunnit många trådar på sistone; runt resten av bygden, byn och trakten omkring. Ambitionsnivån har konstant ökat – från buskröjning och spänger till framtidens landsbygdsboende. Torrskodda promenader och teknik för distansarbete - för framtiden är ju redan här! - Så där är det ju inte sällan när man strosar, går eller springer samtidigt som tankarna också strosar, går och ibland till och med springer! Motion ger ju kreativitet (förutom frisk luft och spänstigare steg).

För bygden har ju massor av resurser! Det är naturskönt, här finns växande företag, en stor och fin – om än en smula bedagad – bygdegård och ett samhälle med idel utvecklingspotential. Mest betydande resursen av allt är ändå invånarna. Var och en för sig, men kanske framför allt för det man kan bli tillsammans.

En av fördelarna med att bo på landet är ju att man i så hög grad kan vara med och utveckla det som är viktigast för just ens egen hembygd. Tillsammans blir man ganska oslagbara. Samarbete, samordning, samtal och samsyn får fart på det mesta. Visst kostar det arbete – men det ger väldigt mycket tillbaka att arbeta ihop med grannar och vänner när målet är gemensamt! (Är du inte med i bygdegårdsföreningen än så bli det snarast!)

Näst viktigast är kanske de som gästar bygden – kunder hos näringsidkarna eller de som cyklar, vandrar eller söndagsåker sig igenom trakten. Därav driver nätverket Naturkraft Tumleberg, med bygdegårdsföreningen som samordnande kraft, ett

utvecklingsprojekt finansierat av Leader Nordvästra Skaraborg för att sätta ljuset på de möjligheter som besöksnäringen kan föra med sig. Någon kan vilja driva Bed and Breakfast, någon annan kan guida genom samhället, ytterligare någon erbjuda catering för skolutflykter på mossen eller tillresande pensionärer på utflykt i det gröna. Fantasin är det enda som sätter stopp – ja, och så det eviga Hur ska man göra DÅ? Och det är där projektet kommer in.

Men Tumleberg är ju inte bara en näring; det är en plats och en bygd. Hur vill man leva och bo här? Borde man inte utveckla mer på stället, snarare än att åka härifrån ideligen, för att jobba eller utträta ärenden, små och större? De som bor och verkar i trakten kanske kan jobba ihop och stärka varandras verksamheter mer?

Med det resonemanget i ryggen har Tumlebergs bygdegårdsförening ansökt om att få bli ett av regionens projekt för "organisering av hållbar platsutveckling". Även Sparbanksstiftelsen har bjudits in att stödja det projektet. Men skulle man inte få medel att satsa på just det här projektet så måste alla man på däck ändå, för att utveckla modernt landsbygdsliv i Tumleberg. Utan bygdens folk stannar ju bygden – det vill ju ingen!

Förutom dessa två ansökningar har föreningen också ansökt om investeringsstöd för ombyggnation av bygdegården och kommer att förnya ansökan om upprustningsstöd för att få ut avlopp och in vatten och förhoppningsvis även fiber där. Vi pratar ju modernt landsbygds- liv och då behöver vi både den nya tekniken och en plats att träffas på, när pandemin släpper och vi kan fungera lite mer normalt igen.

Anders Ebbesson, Ordförande,
Tumlebergs Bygdegårdsförening

Ur S Kedums hembygd- föreningens bildarkiv:

Torvupptagning på Hjortemossen omkring
1915-20

Foto: C.J. Rylander

